

Kā iztikt bez speciālas putnu barotavas?

- Speķi var pienaglot vai pakārt stieplē pie palodzes vai koka zara. Par ideālu zīlīšu, dzilnīšu un dzeņu barotavu kalpo arī uz sētas vai uz resnāka horizontāla zara izkārtā meža cūkas vai kāda cita dzīvnieka āda, pie kuras gandrīz vienmēr paliek zināms daudzums tauku. Putni to attaukos dažū dienu laikā.
- Uzziest uz jebkādas nelīdzenas virsmas (malkas kluča, koka stumbra, utt.) taukus.
- Izkaisīt barību (sēklas un graudus) uz zemes no sniega attīrītā laukumā kāda koka vai krūma aizvējā. Šādu barošanās vietu labprāt apmeklēs laukirbes, dzeltenās stērstes, zaļžubītes un melnie mežastrazdi.

Attēlu autori: Andris Klepers, Viesturs Trops, Mikelis Zalāns
Salikums: Agnese Gaile

Veselība un higiēna

Kad liels skaits putnu sapulcējas vienā vietai, pieaug saslimšanas iespēja. Tāpēc barotava regulāri jātīra, lai tajā neuzkrājas barības atliekas vai putnu mēsli.

Putni var slimot ar salmonellu, un vāja higiēna barošanas vietās var izraisīt lokālu slimības uzliesmojumu. Visuzņēmīgākie pret šo infekciju, ar kuru var saslimt pēc kontakta ar inficēta putna mēsliem, ir zaļžubītes un mājas zvirbuļi. Iespējamās arī citas slimības, piemēram, trihormonoze un putnu gripa. Ar šīm slimībām var inficēties arī cilvēki, tādēļ ievērojiet higiēnas normas, ja jums ir kontakts ar putniem vai to mēsliem. Putnu barotavas tīriet laukā, izmantojot šim mērķim paredzētu suku un gumijas cimdus. Uzvelciet cimdus arī tad, ja ņemat rokās slimus vai mirušus putnus. Vienmēr nomazgājiet rokas, kad esiet beidzis darbošanos.

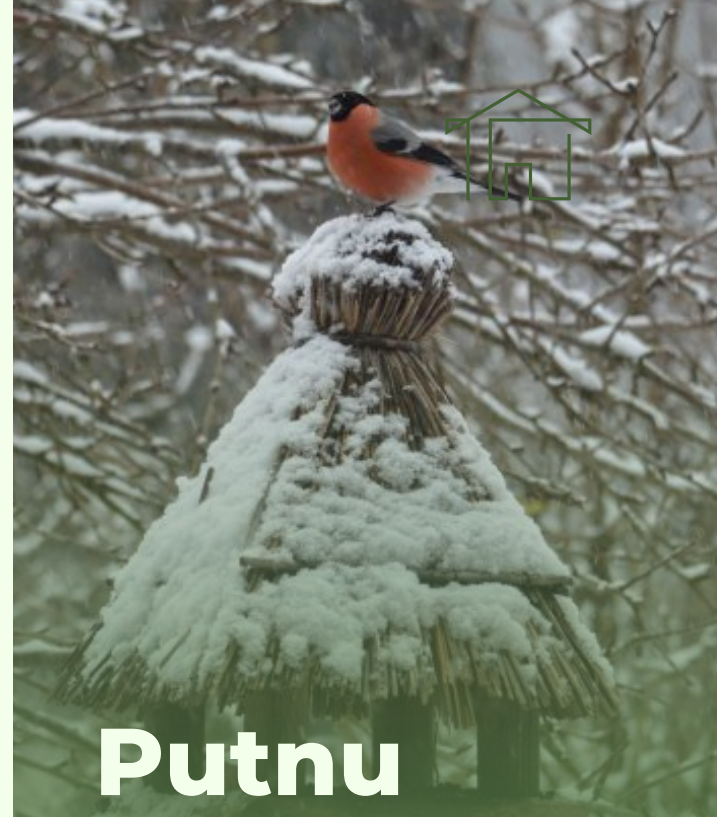
Informācija: www.lob.lv

Putnu barošana ziemā

Ziemā, sniegā un salā, putniem nav viegli atrast barību. Barojot putnus, mēs radām apstākļus, kad putniem ir vieglāk atrast barību. Putnu barošana arī piesaista putnus mājai vai dārzam un ļauj tos iepazīt tuvāk. Līdz ar to putnu barošana vairāk ir priekš cilvēkiem, nevis putniem. Putni barību atradīs tāpat un jebkurā gadījumā izdzīvos stiprākais.

Tomēr svarīgi atcerēties, ka **mēs esam atbildīgi par to, ko pieradinām**. Sākot putnus barot, tas jā dara regulāri, līdz pat pēdējiem sniegiem.

Barība

Putniem ziemas laikā nepieciešams daudz enerģijas, tāpēc šajā laikā vispiemērotākā ir barība ar augstu tauku saturu. Svarīgi atcerēties, ka putnu barība nedrīkst būt sālīta, jo sāls kaitē putnu gremošanas sistēmai!

- Tauki, speķis – laba barība zīlītēm, dižraibajiem dzeņiem, dzilnīšiem un strazdiem.
- Melnās saulespuķu sēklas ir lieliska barība, kas piemērota lielākajai daļai barotavu apmeklējošiem putniem. Eļļas saturs ir augstāks melnajās nekā svītrainajās saulespuķu sēklās.
- Zemesriekstus iecienījuši zīlītes, zaļžubītes, lauku zvirbuli, dzilnīši un dižraibie dzeņi. Dzilnīši un pelēkās zīlītes var riekstus glabāt slēptuvēs.
- Citas sēklas un graudi – kaņepes, linsēklas, kā arī miežu putraimi, grūbas, prosa, novārīti zirņi un pupas u.c.
- Kaltēti augļi, piemēram, rozīnes, garšos melnajiem mežastrazdiem un pelēkajiem strazdiem.
- Ābolus, bumbierus un citus augļus iecienījuši strazdi, zīdastes un zīlītes.

Kā pagatavot “delikatesi” putniem

- Tukša jogurta, margarīna vai cita plastmasas trauka dibenā izurbiet nelielu caurumu, izveriet caur to auklu un iekšpusē iesieniet mezglu.
- Īlodā sagatavojiet maisījumu no sēklām, riekstiem, kaltētiem augļiem un auzu pārslām. Pārlejiet tam pāri izkausētus taukus, izmantojot šādu proporciju – viena trešdaļa tauku un divas trešdaļas maisījuma. Labi samaisiet visu kopā.
- Iepildiet maisījumu plastmasas traukā.
- Kad maisījums sacietējis, pakarīniet trauku ārā, ar atveri uz leju.

Barotava

Barotavai jābūt tādai, lai:

- putni varētu viegli piekļūt barībai,
- barība neapsnigtu un ieeja barotava netiktu aizputināta,
- barības resursi būtu vienkārši atjaunojami,
- tā nebaidītu putnus – bez vaļīgām, plīvojošām detaļām, stabili nostiprinātai (izņemot pakārtās barotavas),
- lai kaķi un citi plēsēji netiktu klāt,
- tuvāk loga stiklam, ja barotava tie izvietota pie loga.

Lai putni barotavu ātrāk pamanītu, sākotnēji ieteicams nedaudz barības izbārstīt ārpus tās, vai arī “izrotāt” barotavu ar pīlādžiem, noziedējušām saulespuķēm, u.tml.

Klasiska putnu barotava sastāv no grīdiņas ar malām un jumtiņa. Grīdiņas malas novērš barības notraukšanu zemē, bet jumtiņš neļauj barībai apsnigt. Šīs barotavas var nostiprināt uz palodzes, kokā, uz celma vai staba. Barotavas izmēri nav stingri noteikti, tie var variēt plašās robežās. Ja negrib barotavā ielaist lielos putnus (žagatas, baložus), kuri barību ziemā spēj sameklēt paši, tad barotavas ieejas izmēriem jābūt tādiem, lai šie putni barotavā nevarētu iekļūt. Mazajiem dziedātājputniem, no kuriem lielākais putnu barotavas apmeklētājs ir melnais meža strazds, barotavas ieejas izmēriem nevajadzētu pārsniegt 6–7 cm.

Vienkārši apkalpojamas un efektīvas ir “automātiskās” barotavas. Šajās barotavās izmanto birstošu barību (saulespuķu sēklas, auzu pārslas, kaņepes utt.). Barotavas darbības princips ir barības pakāpeniska izbiršana no tvertnes pa atveri, kas vērsta uz leju. Barība, izbirstot pa atveri, uz galdiņa veido nelielu kaudzīti, kas aizsprosto atveri un neļauj tai izbirt vairāk. Putni ēd barību, kas atrodas uz galdiņa, tā no tvertnes izbirst pakāpeniski, un ir putniem vienkārši un ilgu laiku pieejama.

